

1. ZIŅOJUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA ATBILSTĪBU NACIONĀLAJAM PLĀNOJUMAM

Laika posmā, kad tika veikta Sērenes pagasta teritorijas plānojuma izstrāde, nav spēkā esoša Nacionālā plānojuma kopumā. Plānojuma izstrāde ir uzsākta un sagatavotas atsevišķas plānojuma sadaļas, kā arī sagatavots dokuments “Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums”.

Pašreiz Latvijā nav precīzi formulētas valsts intereses teritorijas izmantošanā, tās tieši un netieši regulē virkne savā starpā nesaistītu normatīvo aktu. Valsts intereses teritorijā noteiktas tikai atsevišķos gadījumos, tās ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, valsts nozīmes kultūras pieminekļi, valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes, brīvās ekonomiskās zonas u.tml. Šīs teritoriālās intereses parasti tiek realizētas izolēti no citu nozaru un pārvaldes līmeņu interesēm. (Pārskats par valsts teritorijas izmantošanu. Kopsavilkums. VARAM 2001.g.6.lpp.)

Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 10.panta pirmo daļu un MK noteikumu Nr.515 “Nacionālā plānojuma noteikumi” 19.3.apakšpunktu, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija ir sagatavojusi pārskatu par Nacionālā plānojuma izstrādi un ievērošanu 2004.gadā. Ministrija ir atsākusi darbu pie rīcības plānā “Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” paredzētā nacionālā plānojuma dokumenta “Latvijas telpiskās attīstības perspektīva” izstrādes. Šīm ilgtermiņa telpiskās attīstības pamatnostādņēm jābūt sagatavotām un apstiprinātām līdz 2006.gada 31.decembrim.

2003.gada 9.decembrī pieņemto Ministru kabineta noteikumu Nr.684 “Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām” 10.punkts nosaka, ka 18 mēnešu laikā pēc šo noteikumu stāšanās spēkā, ir jāveic nepieciešamie grozījumi teritorijas plānojumos.

Saistība uz nacionālo plānojumu Sērenes pagastā ir sekojošā kontekstā:

1. Valsts nozīmes infrastruktūras objekti un tīkli:

1.1. valsts I.šķiras autoceļš P 86 Sērene – Kalnieši;

1.2. valsts I.šķiras autoceļš P 76 Aizkraukle – Jēkabpils;

1.3. valsts I.šķiras autoceļš P 87 Bauska - Aizkraukle

1.4. valsts nozīmes dzelzceļa līnija Zilupe – Krustpils – Jelgava – Tukums II – Ventspils.

2. Apdzīvojuma struktūra un tās attīstība:

Sērenes ciems ir vietējās nozīmes centrs, kas nodrošina tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamo pakalpojumu minimumu un attīstās par vietējo tūrisma, kultūras un sporta centru.

3. valsts nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas:

3.1. Dabas piemineklis „Korkuļu saugultne un pazemes upe”;

3.2. Dabas parks „Daugavas ieleja”

4. valsts nozīmes paaugstināta riska teritorijas:

Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu transportēšanas infrastruktūras objekts – dzelzceļa līnija Zilupe – Krustpils – Jelgava – Tukums II – Ventspils

5. valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes:

Salenieku smilts un grants karjers.

6. valsts nozīmes kultūrvēsturiskie objekti:

Arheoloģiskais piemineklis „Sērenes pilskalns” (Nr.121).

2.ZIŅOJUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA ATBILSTĪBU ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

Zemgales plānošanas reģionu veido Aizkraukles, Bauskas, Dobeles, Jelgavas un Jēkabpils pilsētu domes un rajonu padomes uz savstarpējās vienošanās līguma pamata.

Sērenes pašvaldība ir ieinteresēta *Zemgales attīstības stratēģijas (2003-2010)* realizācijā, kā rezultātā līdzsvaroti attīstīsies arī Sērenes pagasts.

Stratēģijā izvirzīti seši galvenie attīstības mērķi:

- Veicināt Zemgales harmonisku attīstību, paaugstinot katra iedzīvotāja dzīves un labklājības līmeni.
- Veicināt izglītota un kultūras cilvēka izaugsmi un konkurētspēju, nodrošinot visiem indivīdiem vienlīdzīgas attīstības iespējas.
- Veicināt augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanu, kas sekmīgi konkurētu valsts un Eiropas darba tirgū.
- Veicināt konkurētspējīgu, zinātņietilpīgu ražotņu attīstību zemkopībā un tautsaimniecībā.
- Veicināt līdzsvaru starp cilvēku un vidi, saglabājot Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu.
- Attīstīt demokrātiju un veicināt Zemgales integrāciju Eiropas Savienībā.

Prioritātes:

- Cilvēkresursu attīstība.
- Zemgales teritorijas līdzsvarota un ilgtspējīga attīstība.
- Ekonomikas attīstība un dažādošana.
- Lauksaimniecības un lauku attīstība.

Dokumenta „*Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums*” sadaļā Telpiskās attīstības perspektīva” vīzijā minēts, ka pēc 20 gadiem Zemgales plānošanas reģions ir labvēlīgas dzīves reģions, ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi; reģions ar attīstītu zinātņietilpīgu ekonomiku, ražotnēm un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību.

Zemgales plānošanas reģionā, 2006.gadā, izstrādājot plānojuma perspektīvo sadaļu attīstības jautājumos, ciemi atkarībā no savas attīstības pakāpes un pilsētas tiek apzīmēti kā *attīstības centri*, veidojot reģiona policentriskās attīstības struktūru.

Savukārt saikne starp lauku teritorijām un attīstības centriem nodrošinās līdzsvarotu reģiona kopējo attīstību, bet šo saikņu attīstībai, pilnveidošanai, kā arī katra

attīstības centra attīstībai noteicošā loma ir katrai vietējai pašvaldībai, kuras teritorijā atrodas attīstības centrs. Attīstības centri, pateicoties katras vietējās pašvaldības aktivitātēm un atbalstam no rajona, reģiona un valsts **institūcijām, nodrošinās policentrisku un līdzsvarotu reģiona attīstību.**

Zemgalē ir noteikti četri attīstības centru līmeņi:

1.līmenis - **nacionālas nozīmes attīstības centri.**

2.līmenis - **reģiona nozīmes attīstības centri.**

3.līmenis - **vietējās nozīmes attīstības centri.**

4.līmenis - **pirmā līmeņa attīstības centri.**

Zemgales plānošanas reģionā visas apdzīvotās vietas ir sadalītas sekojošos attīstības centros - nacionālas nozīmes (Jelgava, Jēkabpils), reģionālas nozīmes (Aizkraukle, Bauska, Dobele), vietējas nozīmes (reģiona pārējās pilsētas un bijušie pilsētciemati), un pirmā līmeņa centri (visas pārējās reģiona apdzīvotās vietas).

Zemgales reģiona pirmā līmeņa attīstības centros iedzīvotāju skaits ir ne mazāk kā 300 līdz 1000. Katram pirmā līmeņa attīstības centram ir noteikts pieejamo pakalpojumu apjoms, ko nosaka tā esošais ekonomiskais attīstības līmenis, infrastruktūra, cilvēkresursi, to izvietojums un sasniedzamība.

Sērenes pagasts ir pirmā līmeņa attīstības centrs, kuru nākotnē raksturos attīstīta piena pārstrāde, bioloģiskās pārtikas ražošana, būvmateriālu ražošana, zivsaimniecības attīstība, mēbeļu ražošana pēc individuālā pasūtījuma, tūrisms. Attīstīti pakalpojumi saistībā ar pārtikas pārstrādes uzņēmumu, tūrisma, amatniecības, viesu māju, transporta servisa pakalpojumu attīstību.

Īpaša loma attīstībai būs valsts un reģiona līmeņa piena pārstrādes – bioloģiskās pārtikas ražošanas centrs. Perspektīvā Sērenes pagasts veidosies kā attīstīts tūrisma, kultūras un sporta centrs.

Izstrādātais *Zemgales inovatīvās attīstības plāns* ir orientēts uz uzņēmējdarbības konkurētspējas paaugstināšanu, iesaistot iedzīvotājus, izglītības iestādes, valsts un pašvaldību institūcijas, zinātniekus un uzņēmumus inovatīvajā darbībā. Tas izstrādāts kā ieteikums visām Zemgales reģiona pašvaldībām ar mērķi veicināt inovatīvās kapacitātes palielināšanos, veidot labvēlīgu vidi šādu uzņēmumu veidošanai.

Vadlīnijas rajonu un vietējām pašvaldībām attīstības programmu un teritorijas plānojumu izstrādei nosaka, ka Zemgales lauku teritoriju attīstība balstīsies uz tradicionālo, bioloģisko lauksaimniecību, mežsaimniecību, mežrūpniecību un tūrismu. Savukārt iepriekšminēto nozaru attīstībai jābalstās uz zinātnes iesaisti jaunu tehnoloģiju,

jaunu produktu izstrādē, izmantojot reģiona teritoriju dabas dotās un ražošanā sasniegtās priekšrocības. Lauku teritorijas ekonomika tiks dažādota, papildinot tradicionālo lauksaimniecības sektoru ar citiem darbības veidiem, piemēram, ka bioloģiskā lauksaimniecība, netradicionālie lauksaimniecības sektori, nepārtikas patēriņa preču ražošana, amatniecība un lauku tūrisms. Plānojot pašvaldību lauku teritoriju attīstību, jāsekmē Zemgales plānojumā noteiktās attīstības vīzijas, mērķu sasniegšana.

Zemgales plānošanas reģiona darbības plāns 2004.-2007.gadam nosaka darbības prioritātes līdz 2007.gadam. Sērenes pagastu šajā plānā skar prioritāte 2.4. - Ūdenssaimniecības sistēmas uzlabošana Sērenes pagastā (SIA „DK Daugava”) un 2.5. grants ceļu asfaltēšana 1.šķiras autoceļu maršrutos P – 76 Aizkraukle – Jēkabpils posmā Aizkraukles pagrieziens - Seces pagasta beigu robeža.

Sērenes pagasta daļa (Lauces un Daugavas upes) ietilpst Daugavas upju baseinā. Līdz ar to pagasta teritorijas plānojumā jāievēro izstrādātā *Daugavas baseina apsaimniekošanas plāna* (Latvijā nav vēl apstiprināts) rekomendācijas virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai. Plāna mērķis bija izstrādāt un ieviest vienotas ūdeņu aizsardzības prasības un metodes Latvijas apstākļos, saskaņā ar direktīvu 2000/60/EC, kas nosaka Struktūru Eiropas Kopienas rīcību ūdeņu aizsardzības politikas jomā.

Tā kā otra Sērenes pagasta daļa atrodas Lielupes upju baseinā (Iecavas upe), tad teritorijas plānojumā jāievēro arī *Lielupes baseina apsaimniekošanas plāns*, kas izstrādāts ar mērķi samazināt vietējo ūdeņu piesārņojumu, sasniedzot līdz 2015.gadam labu virszemes ūdeņu stāvokli.

Zemgales plānošanas reģiona atzinums par reģiona plānojuma nosacījumu ievērošanu Sērenes pagasta teritorijas plānojumā saņemts 23.10.2007. Nr.1-7/447.

3.ZIŅOJUMS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA ATBILSTĪBU AIZKRAUKLES RAJONA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM

Ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums ir pašvaldību sadarbība. Sekmīgas sadarbības pamatā ir kopīgas intereses un mērķi, spēja vadīt un koordinēt procesu politikā un izpildlīmenī.

Jautājumi, kas nav atrisināmi vienas pašvaldības ietvaros, bet saistīti ar vairākām pašvaldībām, tiek risināti rajona attīstības programmā un plānojumā. Sērenes pagasts ir Aizkraukles rajona sastāvdaļa, tāpēc pagasta teritorijas attīstību nevar plānot izolēti no rajona attīstības.

2003.gada 24.decembrī apstiprināta *Aizkraukles rajona attīstības programma 2003.-2010.gadiem*. 2007.gada jūlijā pabeigta Aizkraukles rajona teritorijas plānojuma izstrāde, kas balstījās uz rajona attīstības programmā izvirzītajiem mērķiem, prioritātēm un pamatnostādņēm. Rajona plānojuma izstrādes mērķis – nodrošināt rajona līdzsvarotu un ilgtspējīgu ekonomisko attīstību, saglabājot un uzlabojot vides kvalitāti, racionālu dabas, cilvēku, materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Detalizēta apdzīvoto vietu pētījuma rezultātā (projekts “*Vidusdaugavas plānošanas reģiona centrālās vietas un attīstības asis*”, 1999.), Aizkraukles rajonā tika izdalīti sekojoši apdzīvoto vietu līmeņi: mazie centri, zemākā līmeņa centri, vidējā līmeņa centri un reģionālas nozīmes centri. Par galveno uzdevumu apdzīvoto vietu noteikšanā tika uzskatīta apdzīvotās vietas spēja nodrošināt tuvākas vai tālākas apkārtnes iedzīvotājus ar noteikta līmeņa pakalpojumiem. Ne mazāk svarīga loma tika ierādīta arī darba vietu skaitam nelauksaimnieciskā ražošanā un pakalpojumu nozarēs, kā arī attiecīgās teritorijas iedzīvotāju blīvumam un sabiedriskā transporta pieejamībai.

Sērene tika pielīdzināta mazajiem centriem, kuru uzdevums - nodrošināt tuvākās apkārtnes iedzīvotājus ar pirmās nepieciešamības precēm un pakalpojumiem. Sērene atrodas ļoti tuvu Aizkraukles pilsētai (5 km), līdz ar to pārsvarā iedzīvotāji izmanto pilsētas piedāvāto izglītības, medicīnas aprūpes, mazumtirdzniecības, finanšu un sadzīves pakalpojumu klāstu.

Aizkraukles rajona teritorijas attīstības prioritātes un virzieni līdz 2010.gadam noteikti Aizkraukles rajona attīstības programmā. Šajā dokumentā izvirzītās prioritātes, attīstības virzieni un galvenās aktivitātes saistošas visām Aizkraukles rajona vietējām pašvaldībām.

1. Prioritāte - cilvēkresursu attīstība

Prioritātes mērķis ir darbaspēka konkurētspējas un kvalitātes paaugstināšana, to sasniedzot ar mūžizglītības, informācijas sabiedrības, vienādu iespēju nodrošināšanas, kā arī sociālās izlīdzināšanas un ekonomikas, darbaspējas un nodarbinātības veicināšanu.

2. Prioritāte - lauku attīstība

Prioritātes mērķis ir veicināt un nodrošināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu lauku attīstību, samazinot sociālekonomiskās atšķirības starp laukiem un pilsētām, saglabājot daudzveidīgu lauku vidi, un veicinātu lauksaimnieciskās ražošanas efektivitāti un konkurētspēju.

3. Prioritāte - uzņēmējdarbības attīstība

Prioritātes mērķis ir veicināt uzņēmumu izveidi un paaugstināt esošo uzņēmumu konkurētspēju, nodrošinot nepieciešamos nosacījumus pārejai uz zināšanu ietilpīgu ražošanu.

4. Prioritāte - teritorijas attīstība

Prioritātes mērķis ir paaugstināt dzīves kvalitāti, uzlabot rajona pievilcību un stipro pušu izmantošanu teritorijas līdzsvarotā attīstībā, sekmējot tehniskās un sociālās infrastruktūras un pakalpojumu pieejamību.

Aizkraukles rajona attīstības programmas 2003.-2010. ietvaros ir izstrādātas *vadlīnijas rajona teritorijas plānojumu izstrādāšanai*. Attiecībā uz vietējām pašvaldībām vadlīnijās akcentēti sekojoši aspekti:

- lauku apbūvētajās teritorijās – lielākajās apdzīvotajās vietās plānot mājokļu, ražošanas objektu, pakalpojumu infrastruktūras objektu celtniecību;
- norādīt teritorijas, kurās nekādā gadījumā nav pieļaujama apbūve, piemēram, paaugstināta riska teritorijas, aizsargājamās dabas teritorijas, īpaši vērtīgas lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas, gruntsūdeņu aizsardzības teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
- izdalot apdzīvoto vietu centru līmeņus, ņemt vērā iedzīvotājiem nepieciešamos ikdienas pakalpojumu apjomu, saglabājot esošos sabiedriskos pakalpojumus;
- projektējot jaunus objektus un izstrādājot infrastruktūras grafiskās sadaļas un kartes, ņemt vērā infrastruktūras objektu izsniegtos atzinumus par izstrādāto Aizkraukles rajona teritorijas attīstības programmu.
- vietējo pašvaldību teritorijas plānojumos paredzēt bērnu rotaļu laukumus visos apdzīvotos kvartālos; iekārtot suņu pastaigas laukumu dzīvojamās apbūves teritorijā;
- iezīmēt teritorijas, kurās var veidot rūpnieciskās zonas;

- attēlot esošās un plānotās apmežotās lauksaimniecībā neizmantojamās zemes;
- attēlot nepabeigtās, pamestās ēkas un to plānoto apsaimniekošanu.

2007.gada 11.jūlijā stājās spēkā *Aizkraukles rajona teritorijas plānojums 2007.-2019.*, kura ieteikumi rajona vietējām pašvaldībām ir norādīti Sērenes pagasta teritorijas plānojuma paskaidrojuma raksta sadaļās.

Aizkraukles rajona padomes atzinums par rajona plānojuma nosacījumu ievērošanu Sērenes pagasta teritorijas plānojumā saņemts 16.11.2007. Nr.1-14/216.

